

Verlag van de excursie van 3 augustus 2008 aan de Westkust

Zoals veel dagen van 2008 nat en winderig waren aan de Westkust, zo was het ook uitzonderlijk slecht weer op 3 augustus, de dag van de geplande libellenexcursie aan de Westkust.

Het regende en er stond een stevige wind: echt geen weer om een hond door te jagen, laat staan een libel.

Niettegenstaande de ongunstige klimatologische omstandigheden gingen de 7 moedige deelnemers toch op stap.

De afspraakplaats was het VBNEC (Vlaams Bezoekers- en NatuurEducatief Centrum) van De Panne. Bij dat centrum werd er een poel aangelegd om een idee te geven van wat een duinpanne kan zijn. Deze plas werd al heel vlug ontdekt door de libellenfauna van de omgeving en op zonnige zomerdagen loont het altijd de moeite van de randen eens af te speuren alsook het wateroppervlak zelf. Het is zeker een van de betere plaatsen om enkele speciale soorten waar te nemen.

We waren enigszins verbaasd dat de talrijkste soort daar de Bruine winterjuffer (*Sympecma fusca*) was met 15 stuks. Deze soort zien we daar heel regelmatig en ook op verschillende andere geschikte plaatsen in onze streek. Dat ze niet al te kieskeurig zijn bewijst het feit dat ik op 15 augustus een exemplaar vond ik mijn tuin.

Ook het Lantaarntje (*Ischnura elegans*) met 10 exemplaren was gemakkelijk te zien tussen de regendruppels. Maar van de Azuurwaterjuffer (*Coenagrion puella*), die anders heel talrijk kan zijn, zagen we slechts één exemplaar. Verder noteerden we nog 3 Watersnuffels (*Enallagma cyathigerum*), 2 Kleine roodoogjuffers (*Erythromma viridulum*) en 1 Bruinrode heidelibel (*Sympetrum striolatum*).

De Houtsaegerduinen, één van de poelen waar we Gaffelwaterjuffer vonden.
Foto Geert De Knijf

Een nogal armzalig totaal van 32 libellen op de anders zo rijke poel.

Een 2e site die we bezochten was de omgeving van de Markeyputten in het Garzebekeveld. Dit zijn zandwinningsputten die dateren van de aanleg van de autoweg E40. Eén put is zeer zuiver, zonder vis en goed begroeid met allerhande waterplanten, een ideaal biotoop voor libellen en juffers. Het weer bleef even slecht en de aantallen dus even laag.

Een mooie waarneming was die van een Vuurlibel (*Crocothemis erythraea*), op zonnige dagen zien we er daar dikwijls een groot dozijn van. Opnieuw waren de Bruine winterjuffers (*Sympecma fusca*) present, dit keer met 3 exemplaren. Verder niet veel soeps: 2 Lantaarntjes (*Ischnura elegans*) en één Bloedrode heidelibel (*Sympetrum sanguineum*). Op sommige dagen vinden we daar vele tientallen Kleine roodoogjuffers (*Erythromma viridulum*) maar ook veel Grote keizerlibel en Gewone oeverlibel. Maar vandaag viel het toch tegen. Deze Markeyputten en het omliggende Garzebekeveld met zijn fossiel duin vormen anders wel een uniek biotoop met veel zeldzame planten en insecten.

Een derde bezochte plaats was het Westhoekreservaat en daar gingen we een paar poelen bekijken in de zuidelijke begrazingszone. Met 7 Lantaarntjes (*Ischnura elegans*), 1 Zwerfende pantserjuffer (*Lestes barbarus*) en een paar heidelibellen konden we niet spreken van een mooi resultaat.

Na deze eerder ontgoochelende voormiddag gingen we picknicken in De Nachtegaal waar we terug op krachten kwamen. Het andere goede nieuws was dat het opgehouden was met regenen.

Het laatste gebied dat we bezochten waren de Houtsaegerduinen, ook een Vlaams Natuurreservaat zoals de Westhoek en het Garzebekeveld.

De Houtsaegerduinen kwamen enkele jaren geleden in het nieuws bij de libellenliefhebbers door het ontdekken van een populatie Gaffelwaterjuffers (*Coenagrion scitulum*). En natuurlijk was een van de eerste juffers die we vonden een "Gaffel", zoals we ze hier noemen. Er werd verondersteld dat er weinig of geen Gaffelwaterjuffers meer voorkomen na 1 augustus en tot de verbazing én vreugde van de specialisten telden we er 17 (slechts één wijfje). De meeste Gaffels werden niet gevonden bij de poel zelf maar laag in de struiken van de omgeving. We mogen veronderstellen dat de populatie van de Houtsaegerduinen belangrijk is want in de voorzomer waren er dagen met tientallen Gaffelwaterjuffers op de 2 centrale poelen.

Andere leuke waarnemingen daar waren de 12 Bruine winterjuffers (*Sympecma fusca*) en de Pantserjuffers: 2 Zwerfende pantserjuffers (*Lestes barbarus*) en één Gewone pantserjuffer (*Lestes sponsa*). Opnieuw zagen we daar de mooie Vuurlibel (*Crocothemis erythraea*), namelijk 3 mannetjes en 1 wijfje. Minder opwindend waren de 3 Watersnuffels (*Enallagma cyathigerum*) en de 10 Lantaarntjes (*Ischnura elegans*).

Bij de poelen groeit ook het uiterst zeldzame Kruipend moerasscherm (*Apium repens*), een plantje dat op de Bijlage II van de Habitatrictlijn staat en dus in gans Europa bedreigd is.

Dankzij de namiddagwaarnemingen in de Houtsaegerduinen gingen we toch met een tevreden gevoel naar huis. Niettegenstaande het zeer slechte weer deden we toch enkele merkwaardige waarnemingen en hadden we juist genoeg materiaal om er een kort verslagje aan te wijden.

Godfried Warreyn

Gaffelwaterjuffer (*Coenagrion scitulum*), de soort van de dag bleek ondanks de late datum nog behoorlijk talrijk in de Houtsaegerduinen.
Foto Marc Tailly